Sygn. akt IV Ka 293/13

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 czerwca 2013 roku.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSO Marta Legeny-Błaszczyk (spr.)

Sędziowie SO Sławomir Gosławski

p.o. SO Tomasz Ignaczak

Protokolant Dagmara Szczepanik

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Piotrkowie Trybunalskim S. K.

po rozpoznaniu w dniu 14 czerwca 2013 roku

sprawy ***S. J. i K. G.***

oskarżonych z art. 158 § 1 kk

z powodu apelacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego A. C.

od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim

z dnia 13 lutego 2013 roku sygn. akt II K 509/12

na podstawie art. 437§1 kpk, art.636§1 kpk, art.13 ust.2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (tekst jednolity: Dz. U. Nr 49 poz. 223 z 1983 roku z późniejszymi zmianami) ***utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok wobec oskarżonych S. J. i K. G., uznając apelację za oczywiście bezzasadną;***

zasądza od oskarżyciela posiłkowego A. C. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 60 (sześćdziesiąt) złotych opłaty za drugą instancję oraz kwotę 20 (dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu wydatków poniesionych w postępowaniu odwoławczym.

Sygn. akt IV Ka 293/13

UZASADNIENIE

S. J. został oskarżony o to, że w dniu 11 grudnia 2011 roku około godz. 02:30 przed lokalem (...) na ul. (...) w P., woj. (...) działając wspólnie i w porozumieniu dokonali pobicia A. C. w ten sposób, że kilkakrotnie uderzał pokrzywdzonego głową w twarz, a następnie po przewróceniu kopał go po całym ciele, powodując u A. C. obrażenia w postaci: złamania poprzecznego główki IV kości śródręcza lewego, stłuczenie nosa z zasinieniem jego grzbietu i otarciem skóry prawego skrzydełka nosa, stłuczenie okolicy oczodołu prawego z zasinieniem okularowym powiek, stłuczenie głowy w okolicy ciemieniowej prawej z wybroczynami, otarcia skóry obu łokci, otarcie skóry na przedniej powierzchni kolana lewego, stłuczenie okolicy łuku żeberkowego lewego z dwoma zasinieniami, stłuczenie okolicy biodra lewego z zasinieniem o średnicy 4 cm, przy czym obrażenia te spowodowały naruszenie czynności narządów ciała trwające dłużej niż siedem dni, a tym samym naraził pokrzywdzonego na zagrożenie dla zdrowia, ***tj. o czyn z art. 158 § 1 kk***.

K. G. został oskarżony o to, że w dniu 11 grudnia 2011 roku około godz. 02:30 przed lokalem (...) na ul. (...) w P., woj. (...) działając wspólnie i w porozumieniu dokonali pobicia A. C. w ten sposób, że kilkakrotnie uderzał pokrzywdzonego głową w twarz, a następnie po przewróceniu kopał go po całym ciele, powodując u A. C. obrażenia w postaci: złamania

poprzecznego główki IV kości śródręcza lewego, stłuczenie nosa z zasinieniem jego grzbietu i otarciem skóry prawego skrzydełka nosa, stłuczenie okolicy oczodołu prawego z zasinieniem okularowym powiek, stłuczenie głowy w okolicy ciemieniowej prawej z wybroczynami, otarcia skóry obu łokci, otarcie skóry na przedniej powierzchni kolana lewego, stłuczenie okolicy łuku żeberkowego lewego z dwoma zasinieniami, stłuczenie okolicy biodra lewego z zasinieniem o średnicy 4 cm, przy czym obrażenia te spowodowały naruszenie czynności narządów ciała trwające dłużej niż siedem dni, a tym samym naraził pokrzywdzonego na zagrożenie dla zdrowia, ***tj. o czyn z art. 158 § 1 kk***.

Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim wyrokiem z dnia 13 lutego 2013 roku wydanym w sprawie II K 509/12 uznał oskarżonych K. G. i S. J. za winnych tego, że w dniu 11 grudnia 2011 roku ok. godziny 2:30 w P. Tryb. przy ul. (...) działając wspólnie i w porozumieniu ze sobą oraz innym nieustalonym mężczyzną dokonali pobicia A. C. narażając go na doznanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu w ten sposób, iż został on uderzony przez jednego z w/w napastników głową w twarz, przewrócony na podłoże a następnie oskarżeni K. G. i S. J. wraz z nieustalonym mężczyzną zadawali mu ciosy rękoma i nogami po ciele w wyniku czego pokrzywdzony A. C. doznał obrażeń ciała w postaci złamania poprzecznego główki IV kości śródręcza lewego, stłuczenia nosa z zasinieniem jego grzbietu i otarciem skóry prawego skrzydełka nosa, stłuczenia okolicy oczodołu prawego z zasinieniem okularowym powiek, stłuczenia głowy w okolicy ciemieniowej prawej z wybroczynami, otarcia skóry obu łokci, otarcia skóry na przedniej powierzchni kolana lewego, stłuczenia okolicy łuku żebrowego lewego z dwoma zasinieniami, stłuczenia okolicy biodra lewego z zasinieniem o średnicy 4 cm, które to naruszyły czynności narządów jego ciała na czas przekraczający 7 dni, czym wyczerpali dyspozycję art. 158 § 1 kk i na podstawie art. 66 § 1 i 2 kk oraz art. 67 § 1 kk umorzył warunkowo postępowanie wobec oskarżonych na okres próby 1 roku,

- na podstawie art. 67 § 3 kk zasądził solidarnie od oskarżonych K. G. i S. J. na rzecz pokrzywdzonego A. C. kwotę 2.000 złotych tytułem częściowego zadośćuczynienia płatną w terminie 3 miesięcy od uprawomocnienia się niniejszego wyroku,

- zasądził od oskarżonych K. G. i S. J. na rzecz oskarżyciela posiłkowego A. C. kwoty po 288 złotych tytułem zwrotu poniesionych wydatków,

- na podstawie art. 625 kpk nie obciążył oskarżonego kosztami sądowymi.

Wyrok ten zaskarżył pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego A. C. na niekorzyść oskarżonych w zakresie rozstrzygnięcia zawartego w punkcie 1 wyroku tj. orzeczenia o warunkowym umorzeniu postępowania wobec K. G. i S. J..

Apelacja wywiedziona została z podstawy prawnej art. 438 pkt 3 kpk i zarzuciła wyrokowi błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, który miał wpływ na jego treść polegający na mylnym ustaleniu przez Sad pierwszej instancji, iż stopień winy i społecznej szkodliwości czynu wyczerpującego dyspozycję art. 158 § 1 kk, którego dopuścili się oskarżenia K. G. i S. J. nie jest znaczny, a w konsekwencji błędnym przyjęciu, że w sprawie zostały spełnione kumulatywnie materialne przesłanki do warunkowego umorzenia postępowania karnego na podstawie art. 66 § 1 i 2 kk oraz art. 67 § 1 kk i w rezultacie warunkowym umorzeniu postępowania karnego wobec oskarżonych, podczas gdy okoliczności determinujące stopień winy i społecznej szkodliwości czynu, przy ich należytej analizie i merytorycznej ocenie, prowadzą do wniosku, że wina i społeczna szkodliwość czynu popełnionego przez oskarżonych cechują się stopniem znacznym.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego jest bezzasadna.

Sąd Okręgowy w pełni akceptuje ocenę sądu pierwszej instancji, który uznał, iż w sprawie zostały spełnione wszystkie przesłanki uzasadniające zastosowanie instytucji warunkowego umorzenia postępowania wobec oskarżonych K. G. i S. J.. Występowanie wszystkich tych przesłanek zostało też należycie ocenione i uzasadnione.

Zgodnie z art. 66 § 1 i § 2 kk sąd może warunkowo umorzyć postępowanie karne w przypadku przestępstwa zagrożonego karą nieprzekraczającą 3 lat pozbawienia wolności, jeżeli wina i społeczna szkodliwość czynu nie są znaczne, okoliczności jego popełnienia nie budzą wątpliwości a postawa sprawcy nie karanego wcześniej za przestępstwo umyślne, jego właściwości i warunki osobiste oraz dotychczasowy sposób życia uzasadniają przypuszczenie, że pomimo umorzenia postępowania będzie przestrzegał porządku prawnego, w szczególności nie popełni przestępstwa.

W pierwszej kolejności podkreślić należy, że ***warunkowe umorzenie postępowania oznacza przypisanie oskarżonemu popełnienia przestępstwa***. Jest ono jednym ze środków, którymi dysponuje prawo karne, obok kar i środków karnych, w zwalczaniu i zapobieganiu przestępczości. Jest to środek reakcji karnoprawnej na fakt popełnienia przestępstwa. Podstawą zaś zastosowania warunkowego umorzenia postępowania jest ustalenie wszystkich przesłanek odpowiedzialności karnej. Wyrok warunkowo umarzający postępowanie oznacza zatem przypisanie sprawcy popełnienia przestępstwa, oparte na ***stwierdzeniu jego winy***.

Nie budzi żadnych wątpliwości, iż w sprawie spełniona została przesłanka formalna określona w art. 66 § 2 kk. Zarzucane bowiem oskarżonym przestępstwo z art. 158 § 1 kk zagrożone jest bowiem karą pozbawienia wolności do lat 3.

Zastrzeżeń nie wywołuje również ustalenie sądu rejonowego, iż okoliczności popełnienia zarzucanego oskarżonym przestępstwa nie budzą wątpliwości. A zatem istnieją wystarczające podstawy, aby przypisać im popełnienie tego czynu. Wprawdzie oskarżeni nie przyznali się do jego popełnienia, jednakże zgodnie z utrwalonym orzecznictwem i poglądami doktryny przyznanie się nie jest przesłanką stosowania warunkowego umorzenia postępowania. Pozostały zebrany w sprawie materiał dowodowy, w tym w szczególności zeznania świadków A. C., J. C., P. F., Ł. N. i M. J., jednoznacznie wskazuje na oskarżonych jako sprawców pobicia pokrzywdzonego. Ustalenie to znajduje też czytelne potwierdzenie w rzeczowym materiale zebranym w sprawie w postaci nagrań na płycie CD zawierających informację o pobiciu mężczyzny pod dyskoteką (...) w P. i wezwanie pogotowia, dziennika pogotowia ratunkowego, informacji ze Szpitala Wojewódzkiego im. (...) w P., w którym pokrzywdzonemu udzielono pomocy medycznej, księgi przyjęć ambulatoryjnych (...), dokumentacji lekarskiej oraz opinii biegłego lekarza, z której wynika, że obrażenia jakich doznał pokrzywdzony mogły powstać w czasie i w okolicznościach przez niego podawanych. Zauważyć przy tym należy, że spełnienie tej przesłanki nie było kwestionowane przez apelującego.

Lektura uzasadnienia apelacji prowadzi do wniosku, że kwestią sporną w przedmiotowej sprawie jest ocena stopnia społecznej szkodliwości czynu oraz stopnia zawinienia oskarżonych.

Po dokładnej analizie materiału dowodowego zebranego w sprawie i twierdzeń zawartych w apelacji Sąd Okręgowy uznał też, że wbrew twierdzeniom skarżącego zastosowanie warunkowego umorzenia postępowania wobec oskarżonych jest uzasadnione stopniem winy i społecznej szkodliwości popełnionego przez oskarżonych czynu. Spełnione są bowiem przesłanki pozwalające na uznanie, że stopień społecznej szkodliwości zarzuconego oskarżonym czynu mieści się w zakresie pojęcia „nie jest znaczny". W zakresie tym mieści się również stopień winy oskarżonych.

Podkreślić należy, że określenie ***"nie jest znaczny"*** nie ma tego samego znaczenia, co termin "nieznaczny" i obejmuje swoim zakresem i wypadki o „średnim" stopniu społecznej szkodliwości.

Rację ma skarżący wskazując, iż o stopniu społecznej szkodliwości czynu decydują okoliczności określone w art. 115 § 2 Kodeksu karnego. Są to okoliczności zarówno natury przedmiotowej (rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, waga naruszonych przez sprawcę obowiązków, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia), jak i podmiotowej (postać zamiaru albo

brak zamiaru dokonania czynu zabronionego, motywacja sprawcy). Nie wpływają natomiast na stopień społecznej szkodliwości czynu właściwości i warunki osobiste sprawcy, a także opinia o nim i dotychczasowy tryb życia. Te okoliczności są natomiast uwzględniane przy ustalaniu prognozy kryminologicznej a tym samym przy podejmowaniu decyzji o spełnieniu warunków do warunkowego umorzenia postępowania.

I tak mając na uwadze okoliczności popełnienia zarzucanego oskarżonym czynu uznać należało, że jego stopień społecznej szkodliwości nie jest znaczny, a tym bardziej wysoki czy bardzo wysoki – jak chce tego apelujący.

Dokonując powyższej oceny Sąd Okręgowy miał na uwadze przede wszystkim fakt, iż początkiem – zalążkiem całego zdarzenia było zachowanie pokrzywdzonego, który będąc pod wpływem alkoholu zaczął tańczyć na parkiecie dyskoteki z gołym torsem, co spotkało się z natychmiastową reakcją oskarżonych – ochrony dyskoteki i w konsekwencji poproszeniem pokrzywdzonego o opuszczenie lokalu, którego to polecenia ten nie wykonał. Nie może zatem dziwić, że zachowanie A. C., który wychodząc z dyskoteki, jak sam przyznał, szedł wprost na nadchodzącego z góry mężczyznę, który jak się okazało był ochroniarzem dyskoteki, zostało przez tego ostatniego zinterpretowane, jako kontynuacja niepoprawnego zachowania pokrzywdzonego na parkiecie i spowodowało jego reakcję a następnie reakcję dwóch pozostałych ochroniarzy, którzy widząc wyprowadzanego z dyskoteki pokrzywdzonego i mając zapewne w pamięci jego wcześniejsze „wybryki" przystąpili do ataku na niego. Nie bez znaczenia dla oceny zachowania pokrzywdzonego przez oskarżonych i trzeciego nieustalonego sprawcę jest też fakt jego znacznej nietrzeźwości, o którym świadczy m.in. okoliczność, iż jak wynika z protokołu użycia urządzenia kontrolno-pomiarowego do ilościowego oznaczenia alkoholu w wydychanym powietrzu – k. 2, jeszcze w dniu 11.12.2011r. o godzinie 13:21 u pokrzywdzonego stwierdzono 0,74 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, co odpowiada w przybliżeniu 1,5‰ alkoholu we krwi. Powyższe wskazuje też, że oskarżeni działali nie – jak chce tego apelujący – w sposób przemyślany, przygotowany i z chęci zemsty, lecz w sposób nagły, impulsywny, podyktowany chwilowym wzburzeniem, będący reakcją na rozwój sytuacji i bez uprzedniego przygotowania. Brak w szczególności jakichkolwiek podstaw do podzielenia tezy apelującego, iż zachowanie oskarżonych było podyktowane chęcią odwetu na pokrzywdzonym za niedostosowanie się przez niego do wydanego przez nich polecenia opuszczenia lokalu dyskoteki.

Podsumowując stwierdzić należy, że jakkolwiek zachowanie oskarżonych i trzeciego nieustalonego współsprawcy jest jednoznacznie niewłaściwe, nieproporcjonalne do stwarzanego przez pokrzywdzonego zagrożenia i nie można go w żaden sposób usprawiedliwiać to jednak niewątpliwie uprzednie postępowanie pokrzywdzonego wpływa na ocenę stopnia jego społecznej szkodliwości – zmniejszając go.

Istotne znacznie dla oceny stopnia społecznej szkodliwości popełnionego przez oskarżonych czynu ma też okoliczność, iż czyn ten – jak wynika z opinii biegłego – k. 17 – 18 - spowodował zagrożenie dla zdrowia pokrzywdzonego, ale nie spowodował zagrożenia dla jego życia. Także rodzaj i zakres doznanych przez pokrzywdzonego obrażeń, powodujących bez wątpienia dolegliwości bólowe przez kilka dni, jednakże polegających głównie, poza złamaniem poprzecznym główki IV kości śródręcza lewego, na stłuczeniach, otarciach, i nieznacznych zasinieniach, nie może uzasadniać przyjęcia wysokiej społecznej szkodliwości czynu przypisanego oskarżonym.

Stwierdzić też należy, że skoro dla oceny stopnia społecznej szkodliwości czynu nie mają znaczenia okoliczności związane z osobami sprawców – ich właściwości i warunki osobiste – nie można uwzględniać przy jego ustalaniu okoliczności, iż oskarżeni są zawodowymi żołnierzami, tym bardziej, iż nie miało to żadnego związku z zarzucanym im czynem. Bez wpływu na powyższą ocenę pozostaje też kwestia zasad, na których oskarżeni pracowali w charakterze ochroniarzy w lokalu (...) i zgodności tej pracy z zasadami obowiązującymi ich jako żołnierzy zawodowych. Zagadnienie to może być jedynie przedmiotem rozważań o odpowiedzialności dyscyplinarnej przez właściwe organy.

Co się zaś tyczy stopnia zawinienia wskazać należy, że wprawdzie oskarżeni działali umyślnie i w zamiarze bezpośrednim, jednakże bacząc na przedstawioną powyżej sytuację, w jakiej doszło do popełnienia zarzucanego im czynu uznać należy, że z uwagi na nagłość i szybki rozwój wydarzeń, oskarżeni mieli zmniejszoną zdolność prawidłowego rozpoznania sytuacji oraz jej prawnej oceny, przeprowadzenia prawidłowego procesu motywacyjnego i podjęcia decyzji o postąpieniu zgodnym z prawem oraz zdolność do pokierowania zachowaniem a z tego względu

stopień ich winy nie był znaczny. Brak w szczególności podstaw do przyjęcia, jak chce tego skarżący, że oskarżonymi kierowały niskie pobudki w postaci chęci siłowego dania nauczki pokrzywdzonemu, złości i urażonej męskiej ambicji.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzić należy, że wbrew zarzutom podniesionym w apelacji, sąd rejonowy prawidłowo uznał, że zarówno stopień społecznej szkodliwości popełnionego przez oskarżonych czynu, jak i stopień ich winy nie są znaczne.

Przechodząc do analizy kolejnych przesłanek określonych w art. 66 § 1 kk wskazać należy, że za warunkowym umorzeniem postępowania przemawiają też właściwości i warunki osobiste oskarżonych oraz ich dotychczasowy sposób życia. Jak wynika z akt sprawy obaj oskarżeni mają ustabilizowaną sytuację życiową i rodzinną, pracują, łożą na utrzymanie rodziny, nie byli dotychczas nigdy karani, cieszą się nienaganną opinią w środowisku lokalnym. Co więcej obaj oskarżeni są zawodowymi żołnierzami wielokrotnie nagradzanymi za wzorową i nienaganną służbę, którzy dysponują wzorowymi opiniami służbowymi. Nie sposób pominąć też okoliczności, iż brali oni udział w misjach wojskowych poza granicami kraju m.in. w misji stabilizacyjnej w Republice Iraku i w Afganistanie, podczas których uczestniczyli w różnych akcjach militarnych, w których narażali swoje życie i zdrowie oraz pokazali, iż są osobami odpowiedzialnymi i godnymi zaufania. Oskarżeni brali też udział w akcjach kryzysowych podczas powodzi, co dowodzi, iż nie są obojętni na ludzką krzywdę.

Okoliczności te w pełni uzasadniają przypuszczenie, że pomimo umorzenia postępowania oskarżeni S. J. i K. G. będą przestrzegać porządku prawnego, w szczególności nie popełnią przestępstwa.

Reasumując stwierdzić należy, że w rozpoznawanej sprawie spełnione zostały wszystkie przesłanki określonego w art. 66 § 1 i 2 kk warunkowego umorzenia postępowania.

Sąd Okręgowy podziela ocenę sądu rejonowego, że wystarczającym dla weryfikacji postawionej wobec oskarżonych prognozy kryminologicznej będzie jednoroczny okres próby, na który warunkowo umorzono postępowanie. Okres ten będzie też właściwie służył oddziaływaniu wychowawczemu oraz pozwoli na weryfikację postawionej prognozy kryminologicznej.

Z powyższych względów orzeczono jak w części dyspozytywnej wyroku.

Podstawę prawną rozstrzygnięcia w zakresie kosztów postępowania odwoławczego stanowiły przepisy wskazane w części dyspozytywnej wyroku.